

Hledaná osoba! Budiž zatčen!

Odešel před nedožitými devadesátinami. Na čedičovém vrchu Chloumku nad Mělníkem je mezi bohatými korunami stromů jakoby ukrytý barokní kostelík sv. Jana Nepomuckého, kdy si poutní místo mnoha věřících z širokého okolí. Na jeho parkovišti stálo v řadě hned několik nablýskaných „mercedesů“, jejichž majitelé se přišli rozloučit navždy se svým prezidentem. Antonín Holoubek skončil v roce svých 90. narozenin (1921-2011). Jistě - v posledních letech byl už jen čestným prezidentem, ale smuteční obřad byl prodchnut jeho podnikatelským a motoristickým duchem. Věrní přátelé zde promítli několik krátkých amatérsky natočených filmů o životě Mercedes-Benz (MB) klubu v České republice, který je vůbec nejstarším klubem MB v Evropě a svým rokem vzniku 1963 patří mezi nejstarší na světě.

Mělnicko se stalo v posledních dvaceti letech domovem Antonína Holoubka. Žil nejprve několik let v Obříství, potom se přestěhoval do Horních Počápel se svou družkou Naďou Horníkovou, která má usedlost v Dřevěném Hostině u Byšic, a když jim oběma začalo ubývat síl, našli pro své klidné stáří pobyt v mělnickém Domově Penzion, který spravuje Centrum seniorů Mělník. Za tu dobu ho poznalo mnoho mělnických spoluobčanů jako člověka s nesmírně srdečným, lidským a humorným zaměřením. Všude, kam přišel, byla pohoda, lidé se rádi seděli kolem, protože „Toníček“ nešetřil vzpomínkami a úsměvnými historkami. Za minulého režimu bylo vůbec s podivem, že takový klub u nás vznikl. V zemi, kde všude byla pěticípá hvězda, se tady najednou propagovala i hvězda třicípá - díky klubu MB, který musel samozřejmě být součástí jednotné organizace Svazarm, protože žádný takový „spolek“ či „klub“ nesměl existovat samostatně. Zakrátko měl na dvě stovky členů. Přesto se podařilo s pomocí Národního technického muzea v Praze navázat kontakty se zástupci mateřské firmy, kteří potom rádi zajížděli do

podle státní bezpečnosti to byla „provokace“. Jsem jedním z pamětníků onoho průjezdu Brnem a byly nás tehdy tisíce.

Jakápak provokace, když na výstavišti mateřská firma každým rokem posilovala svoji pozici na tehdejší československém trhu, Mercedes-Benz klub měl už více než 600 členů, jeho klubové místnosti už velkému zájmu nestačily. A dnes? Přicházejí noví nadšenci, pro něž vozy ze 60. až 80. let jsou veterány s trefnými názvy „křídílák“, „long“, „kraťas“, „žralok“ nebo malé či velké „piáno“. Raritou je někdejší služební

▲ Antonín Holoubek

vozdilo čs. velvyslanectví v Turecku, kterým se vozil Alexander Dubček, vyhoštěný sem jako „ambasador“, než ho úplně poslali do ústraní. Dnes toto „velké křídlo“ patří současnému předsedovi MB klubu Jaroslavu Větvičkoví. Neohrožený a obdivuhodně diplomatický prezident klubu A. Holoubek byl na posledním obřadu zvěčněn nejen velkou fotografií, ale také ve smutečním projevu a celkovou důstojnou atmosférou v zaplněném kostelíku na Chloumku. Ne méně jako dlouholetým příteli

v Jaroměři. Po studiích začínal v praxi v Hradci Králové, ale jeho činnost zde netrvala dlouho. Jako příslušník ročníku „21“ musel povinně nastoupit na totální nasazení do Říše. Na těžké pozemní práce nebyl zvyklý, a protože zakrátko zjistili jeho dobré znalosti němčiny, přidělili ho do Dopravního podniku města Braunschweig. Psal se rok 1941 a u našeho Toníka a mezi jeho českými vrstevníky, s nimiž se dále stýkal, nebyla nouze o nějaký ten vtip. V době války se rodil jeden za druhým. Při jednom takovém povídání si Antonín Holoubek zažertoval na účet velkohubých „úspěchů“ Němců na válečné frontě - a už tehdy zcela s humorem jemu vlastním odvážně vyřkl, že to „Hitler prosere na celé čáře“ a nacistické Německo bude kaput. Najednou se objevila čísi ruka na jeho rameni. Za ním stál agent gestapa, o němž hospodská společnost neměla ani tušení. „Jménem zákona jste zatčen!“, zařval na něho německy, přistoupil k němu okamžitě druhý udavač a následoval odvoz do trestnice. Odtud po mnoha výsleších ho denně odváželi s podobně postiženými kamsi za město - opět na těžké zemní práce. Dlouhé hodiny přemýšlel o svém útěku. Jak se zbavit dřiny ve prospěch nenáviděné Říše, nehostinných poměrů v trestnici, jak uprchnout? Jednou pracoval v těsné blízkosti plotu, obehnaného ostnatým drátem a co neobjevil? Zjistil, že na jednom místě by mohl plot v nestřeženém okamžiku přeskocit. Ten okamžik nadešel, Toník nezaváhal ani chvíli. Pomohla mu k útěku i šťastná náhoda - strážní se zapovídali a než kdokoliv z nich stačil zvednout od práce a povídání hlavu, byl tzv. „na svobodě“. Na útěku! S jediným cílem: co nejrychleji zmizet, aby se dostal z toho pekla. Prchal ve dne v noci. Nejprve se snažil orientovat podle slunce, vyhýbal se obydlím - všechny vísky nechával stranou. Cestou ho hnalo vědomí, že musí určitě v tábore drnčet telefony, že mu jsou v patách policajti, že je pronásledován. Ale stále na žádné pátrací orgány nikdo navenek. Nakonec zavázal list

o něho jako o vlastního, poskytli mu jiné oblečení, mohl se vykoupat, najíst a brzy ráno je opouštěl. Starostlivá paní mu dala sebou ještě trochu jídla a pití, půjčili mu i batoh na záda a v něm později našel svačinu zabalenou v kusu protektorátních novin. Z nich se dozvěděl, jak daleko je válka, kde všude nacisté dostávají v Rusku na frak. Šťastně se dostal až domů do Jaroměře, avšak jen nakrátko. Otec ho převezl ke známým do Babiččina údolí, kde se ukrýval jen pár dnů. Mezitím mu tatínek pořídil falešné doklady na jméno Josef Šulc a s nimi se odhodlal do Prahy k dalším známým. Bydleli na Žižkově a sehnali pro něj zaměstnání v paláci Lucerna.

Přestože už se blížil konec války, novému udání neušel. Přišli ho zatknout přímo do práce a skončil v pankrácké věznici. Nacistická policie a gestapácká mašinerie však také nezáhálela. Jak vypovídají doklady, které si Antonín Holoubek opatřil až po válce: Budiž zatčen! Jde o trestance na útěku z nucených prací v Braunschweigu, narozeného 19. prosince 1921, věrný popis (naš Toník byl menšího růstu a spíše hubený...).

jeho dcera emigrovala po srpnu 1968 do Německa, takže to nemohl mít jednoduché v onom období husákovské „abnormalizace“. Ale jak vidět z našeho úvodního vyprávění, podařilo se mu být členem Mercedes-Benz klubu a posléze ho zvolili za svého předsedu. Mohl se zástupci firmy komunikovat a tehdejší mocipáni přece jen byli obezřetnější. Na jedné straně mluvili o mezinárodní spolupráci a když ji provozoval český občan přímo, netroufli si. Ale sledovali jeho počínání na každém kroku.

Až teprve v roce 2007 mu kdosi navrhl, aby se ucházel o nějaký příspěvek. Jeho přítelkyně s ním žil na Mělnicku posledních dvacet let, mluví ukazuje dopis od Česko-německého fondu budoucnosti z 31. ledna 2007, že mu byla přiznána platba z prostředků nadace. „Prokázal v době druhé světové války“, píše se v tom dopisu, „odvahu a odpovědnost o budoucnost své země. Otrocké práce, jež musel vykonávat pro národní socialistický režim v době druhé světové války se mu podařilo opustit a uprchnout...“ Odnikud však od té doby žádná koruna nepřišla, můj přítel zestárl, jeho zdraví bylo čím dál chatrnější, ale humor ho nikdy neopouštěl. Říkal mi: „Přežil jsem všechny režimy od Masaryka přes Husáka až po Klause - to je oblouk, vid!“ Naučil se pracovat, poznávat lidi, nacházet mezi nimi své přátele. Jako mnoho jiných jeho kamarádů

▲ Rodinná fotografie, vpravo otec, legionář.